

גרונט טכנולוגיה

טכנולוגיה בשירות הזיקנה

מגמות, אתגרים והזדמנויות

| אופיר בן נתן, מנהל טכנולוגיות בשירות הזיקנה, אשל ג'וינט-ישראל |

938,900 בני 65+, המהווים 11.1% מהאוכלוסייה². אוכלוסיית הזקנים תמשיך לגדול בקצב כפול מזה של האוכלוסייה הכללית, כך שבשנת 2035 מספר הזקנים יגיע ל-1.66 מיליון, שיהוו כ-14% מכלל האוכלוסייה. המשמעויות הינן מרחיקות לכת, ונוגעות בכל תחומי החיים.

מגמה 2: התפתחות הטכנולוגיה - המהפכה התעשייתית הרביעית
האנושות מצויה כיום בתקופה יוצאת דופן, שיש המגדירים אותה כ"מהפכה התעשייתית הרביעית", והיא שונה באופן מהותי מהמהפכות הקודמות. פרופסור קלאוס שוואב³ מתאר את ההבדלים בספרו הנושא שם זה. המהפכה הראשונה השתמשה בכוח המים והקיסור ואפשרה מיכון של הייצור, המהפכה השנייה רתמה את החשמל ואפשרה את הייצור ההמוני, השלישית עשתה שימוש במחשוב והביאה לאוטומציה של הייצור, אך בשנים האחרונות הטכנולוגיה משתנה ומתפתחת בקצב שלא נראה כמונו בעידן המודרני, מאז ימי המצאת הדפוס במאה ה-15. כמו כן חידושים רבים הם בבחינת "חדשנות משבשת"⁴ (Disruptive Innovation), הגורמת לשיבוש או קריסה של השוק המסורתי ושל החשיבה הקיימת. דוגמאות אחדות לחדשנות זו הן הטלפון החכם, מדפסות תלת מימד, ויקיפדיה, Uber, Airbnb, מציאות מדומה ורבודה, הרשתות החברתיות ועוד. ריי קורצווייל, ממציא ועתידן, מתאר את עקומת האצת החדשנות בגרף זה.

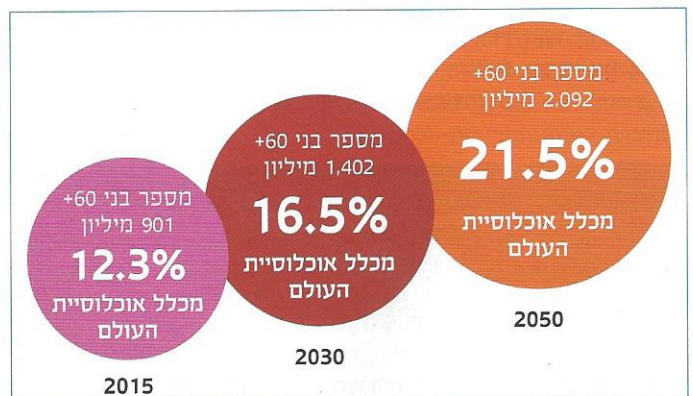
"טכנולוגיה היא כל דבר שלא היה פה כאשר נולדת" - אלן קיי

חמש מגמות עולמיות

האנושות ניצבת בפתחם של תהליכים ומגמות שלא היו כדוגמתם בעבר. תהליכים שכבר כעת משפיעים ללא הכר על חיי כולנו בכלל ועל חיי הזקנים בפרט, ונראה כי השפעתם עוד תלך ותעמיק בעתיד הקרוב. במגמות עצמן אולי אין חידוש רב, אך התעצמותן, הצפי שילכו ויתרחבו והשילוב בין התהליכים המתהווים, מציב אתגרים חדשים לעולם הזיקנה. אם נשכיל להכיר ולהבין מגמות אלה ואת יחסי הגומלין ביניהן, נוכל לפעול טוב יותר ולנצלן לטובת הזקנים.

מגמה 1: ההזדקנות בעולם ובישראל

כיום חיים בעולם 901 מיליון בני 65+, המהווים 12.3% מאוכלוסיית העולם¹. תוחלת החיים בעולם עולה כל שנתיים וחצי - בשנה. תחזית ארגון הבריאות העולמי צופה כי בשנת 2050 יהיו מעל 2 מיליארד זקנים בעולם. כ-30% מתושבי יפן, כיום, הם מעל גיל 60 וההערכות הן כי עד שנת 2050, המצב יהיה דומה ביותר מ-60 מדינות בעולם. על פי תחזיות אופטימיות, יש סיכוי גבוה כי מי שנולד היום יחיה עד גיל 100.

הזדקנות בישראל

ישראל נמצאת במקום גבוה בעולם בתוחלת חיים. (לגברים - 80.3 - המקום הרביעי בעולם ולנשים - 84.1 - במקום העשירי). בסוף 2015 חיו בישראל

נוהגים לשייך למהפכה הרביעית ארבעה מרכיבים עיקריים, המוכרים כ-SMAC: **Social (חברתי):** מתייחס לרשתות החברתיות, המאפשרות יכולות תקשורת ואינטרקציה בין פרטים וארגונים בדרך שלא הייתה אפשרית קודם לכן. פייסבוק, אינסטגרם, טוויטר, סנאפצ'ט הן דוגמאות לכך.

Mobile (נייד): טכנולוגיות ופלטפורמות המוביל שינו את הדרך שבה אנו יוצרים קשר, חיים, קונים ועובדים. הן מאפשרות לכל אדם לגשת למשאבי מידע וידע באמצעות טלפון חכם או מחשב כף יד (טאבלט). מרכיב נוסף בהקשר זה הוא ה- the Internet of Things - IoT או "האינטרנט של הדברים". כלים ומוצרים, מחשוב לביש (wearable) ועוד המחוברים לאינטרנט ובינם לבין עצמם, המייצרים ומשדרים מידע ופותרים אפשרויות חדשות לשירותים ומודלים טיפוליים בכלל ולזקנים בפרט.

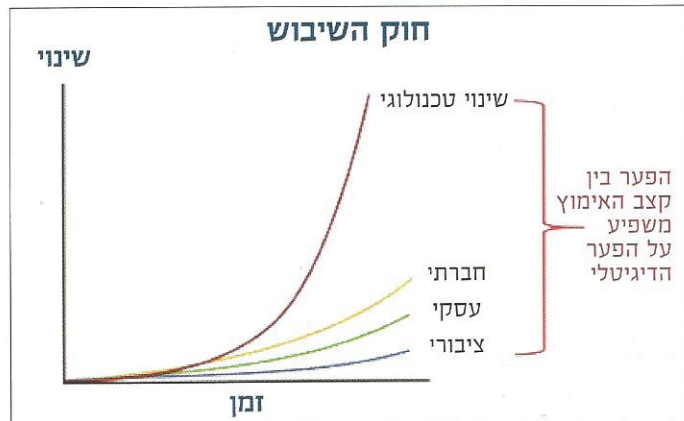
Analytics (ניתוח): נתונים, מידע, בִּיג דָאָטָה (נְתוּנַי עֲתֵק): מונח המתייחס ליכולת לייצר, לנהל ולנתח נתונים מבוזרים המגיעים ממקורות רבים, בכמויות גדולות, בפורמטים מגוונים ובאיכויות שונות.

Cloud (מחשוב ענן): טכנולוגיה זו מאפשרת גישה באמצעות האינטרנט, מכשירים הניידים למידע, שרתים ומשאבים אחרים - מכל מקום ובכל זמן, בדומה לשימוש ברשת החשמל. זהו שינוי מהותי מהעידן הישן שבו נעשה שימוש בעיקר בשרתים מקומיים עם גישה מקומית.

המהפכה התעשייתית הרביעית, אם כן, מעמידה בפנינו מגוון טכנולוגיות חדשות המשלבות את העולמות הפיזיים, הדיגיטליים והביולוגיים, ומטשטשות את הגבולות ביניהם. הטכנולוגיה, האינטרנט, וה- SMAC הפכו את העולם מאטומים לביטים. מאנלוגי לדיגיטלי, טכנולוגיות אלה ישפיעו על כל הדיסציפלינות, תחומי הכלכלה והתעשייה, ואפילו יאתגרו את התפיסות שיש לנו לגבי המשמעות של להיות אדם.

מגמה 4: **התרחבות הפער הטכנולוגי והדיגיטלי בקרב זקנים**
אפשר היה לצפות כי הפער הטכנולוגי והדיגיטלי בקרב זקנים ייעלם עם השנים, אך בפועל אין זה נכון. לנוכח מגמת הפיתוח המהיר והנמשך של טכנולוגיות בעידן המודרני, הם נדרשים להשתמש במגוון מורכב הולך וגדל של מיומנויות טכניות, קוגניטיביות וסוציולוגיות לביצוע מטלות ולפתרון בעיות בסביבות דיגיטליות. מיומנויות אלה מוגדרות על ידי חוקרים כ"מיומנויות הישרדות" הכרחיות. הפיתוח הטכנולוגי בא לידי ביטוי בכלל המגזרים: עסקים ושירותים רבים עוברים למודל של שירות מקוון, סניפי בנקים נסגרים והופכים דיגיטליים, קופות החולים מאפשרות תיאום תורים, הזמנת מרשמים וקבלת מידע, סופרמרקטים מציעים קניות מקוונות ומשרדי ממשלה מנגישים שירותים באופן מקוון. ההתפתחות הטכנולוגית מציעה אפשרויות והזדמנויות חדשות שיכולות לקדם זיקנה פעילה, לשפר את התפקוד היומיומי ולהקל על חייהם של הזקנים.

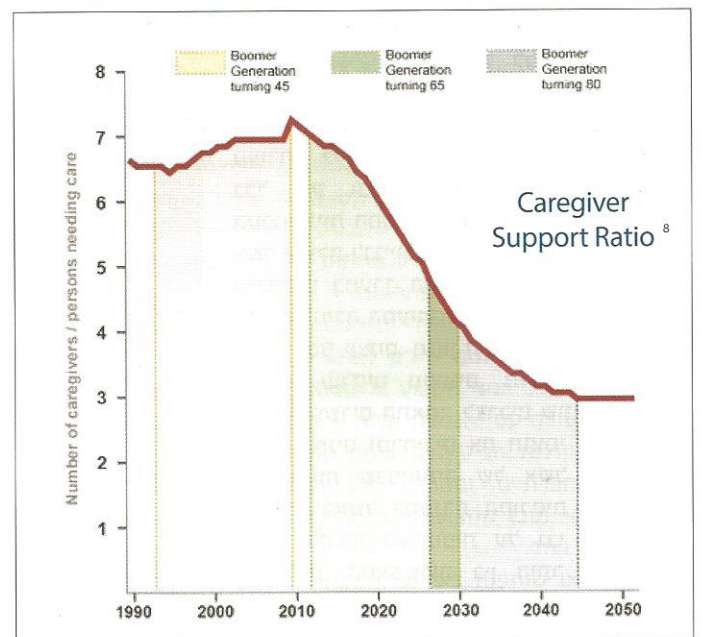
עם זאת חסמים רבים מונעים מהם להשתתף במרחב זה. אחדים מהחסמים הקיימים הם: חוסר ידע, חשש ועמדות שליליות כלפי מחשב, חסמים כלכליים ומגבלות ובעיות בריאות. לארי דאונס בספרו "חוקי השיבוש" מציע חסם מערכתי נוסף. דאונס מצביע על הפער העצום בין הקצב המעריכי (אקספוננציאלי) של התפתחות הטכנולוגיה לבין קצב אימוץ הטכנולוגיות והשינוי החברתי, העסקי והפוליטי (ואני מוסיף גם - האנושי), שהוא קצב אינקרמנטלי (תוספתי). הפער הנוצר ביניהם מהווה חסם משמעותי בעבור כולנו, ועל אחת כמה וכמה - בעבור הזקנים. יש לזכור כי 49% בלבד מקרב הזקנים בישראל מחוברים לאינטרנט, וגם מקרב אלה המחוברים, לא רבים יודעים לנצל אותה לצורכיהם. הזקנים מודרים בפועל מהמרחב הדיגיטלי והחברתי, וההתפתחות הטכנולוגית מדישה ומעמיקה הדרה זו.

מגמה 5: **גרוטטכנולוגיה - העולם היזמי והטכנולוגי מגלה את הפוטנציאל בשוק הזיקנה**
גרוטטכנולוגיה הינה שטח מקצועי בין-תחומי המשלב גרוטטולוגיה וטכנולוגיה לקידום איכות החיים של הזקנים. גרוטטכנולוגיה נמצאת בצומת הדרכים של טכנולוגיה מתקדמת וגיל מתקדם ומנסה לעשות שימוש מושכל בשניהם למציאת פתרונות טכנולוגיים לאתגרי הזיקנה. ואכן, לצד ארבע המגמות שתוארו, ניתן לזהות בשנים האחרונות מגמה מעודדת נוספת - בשלות ונכונות גוברת והולכת מצד יזמים ואנשי טכנולוגיה לעסוק ולהשקיע בתחום הזיקנה, ושאיפה לשלב בפתרונותיהם את שני העולמות - טכנולוגיה בשירות הזיקנה. יזמים רבים מגלים את הפוטנציאל העסקי, את העלייה בתוחלת החיים ובמספר הזקנים ואת האתגרים המתרבים והולכים. בנוסף, ולמרות החסמים הרבים, יש נכונות ורצון מצד זקנים להשתמש בטכנולוגיה שתשפר את חייהם, תצמצם את תחושת הבדידות, תשאיר אותם רלוונטיים, מעורבים, מחוברים, ואף תסייע להם להמשיך להתגורר בביתם ולדחות את המעבר למוסד. בשלות זו, מצד הזקנים ומצד הזקנים כאחד, מספקת הזדמנויות לשני הצדדים. עם זאת כדי לפתח פתרונות נכונים בעבור הזקנים יש צורך בשיתוף פעולה בין גורמים רבים - הזימים, אנשי המקצוע מעולם הזיקנה ומעולמות תוכן אחרים (עיצוב השירות, עיצוב מכליל¹⁰, כלכלה התנהגותית, שיווק ועוד) וכמובן - הזקנים עצמם, והחיבור ביניהם אינו פשוט.

מגמה 3: **הגידול ביחס התלות, והפער בין מטפלים למטופלים - Care Gap**

יחס התלות (dependency ratio) הוא היחס בין מספר בני 65 ומעלה למספר בני 20-64, והוא מבטא את העומס המוטל על האוכלוסייה העובדת בחברה (מי מייצר הכנסה ומשלם מיסים), וכן את העומס של מימון השירותים. בשנת 2015 הוא עמד בישראל על 1:5.5, ועם הארכת תוחלת החיים והירידה בשיעורי הילודה הוא צפוי להגיע בשנת 2035 ל-1:3.5 ול-2.8 בשנת 2059.⁶ יחס התלות בישראל דומה למצב בארצות הברית והוא הגבוה בקרב מדינות ה-OECD. לראשונה בהיסטוריה, **לזוג נשי ממוצע עשויים להיות יותר הורים מאשר ילדים**. המשמעות היא פחות בני משפחה שיוכלו לטפל בהוריהם (Care Gap). לכך מצטרף המחסור הגדל והולך באנשי מקצוע מטפלים וכן המחסור במטפלים זרים.⁷

המעבדה לחדשנות טכנולוגית בזיקנה, שאשל, קרנות הביטוח הלאומי ואחרים, שותפים להקמתה בבאר שבע, מפתחים לו גם מענים טכנולוגיים. **דמנציה ומציאות מדומה:** בבדיקות ראשוניות נראה כי יש השפעה חיובית מאוד של שימוש בכלי מציאות מדומה (VR - Virtual Reality) על הסובלים מדמנציה. במסגרת המעבדה לחדשנות מתגבש פיילוט שבו נבחן את אופי ומידת ההשפעה.

2. טכנולוגיות ניהול

"אני אופטימי לגבי כוחה של טכנולוגיה לשינוי חייהם טובה" - יוליוס גנקובסקי

טכנולוגיות אלה מתמקדות בניהול התכנית או השירות, במטרה לשפר את היעילות של התכנית או השירות או להוסיף לה רכיב שלא היה אפשרי ללא הטכנולוגיה, וזאת ברמת המערכת. דוגמאות לתכניות בעבורן אנו מאפיינים ומפתחים פתרונות טכנולוגיים:

הטיפול המשולב: מערכת המאפשרת לצוות המטפל לנהל ולעקוב אחר תהליכי טיפול ופרטי מטופלים, על פי תכנית עבודה פרטנית ומשימות הנגזרות ממנה.

מרכזים לניהול תקפת החיים החדשה בגיל השלישי: מערכת לניהול פרטי הפונים, צרכים, יכולות ורצונות, בניית תכנית עבודה אישית וניהול ומעקב אחריה.

המערך האזורי המתכלל: במטרה להגביר את השימוש בשירותי בריאות, שיקום ורווחה וליצור רצף ביניהם, מפותח פתרון ארגוני וטכנולוגי. המערכת תאגם את המידע והידע בנוגע לשירותים אלה, תנגיש ותאפשר איתור שירות ספציפי, על פי פרמטרים כגון מצב פיזי, קוגניטיבי, חברתי, ועל פי הגדרת אזור גאוגרפי רצוי.

"עכשיו זה הזמן" - מתנדבים המבקרים ניצולי שואה: פתרון טכנולוגי המאפשר ניהול, דיווח, מעקב וניטור התראות של אלפי מתנדבים, המבקרים על בסיס קבוע אצל אלפי ניצולי שואה.

קהילה לדורות: מערכת המאפשרת ניהול של שירות קהילה תומכת שבה אנשי מקצוע רבים פועלים יחד למתן שירות, מעקב, שיתוף ודיווח, לטובת לקוחות הקהילה.

3. טכנולוגיות למידה והפצה

"למידה בעידן האינטרנט פירושה כי עלינו ללמד

את מיומנויות המחר - היום" - ג'ניפר פלאמינג
הלמידה בעידן המודרני נמצאת בתהליך של שינוי והתהוות מחודשת וכיום היא מתרחשת ברבדים שונים המשלבים גם כלים ללמידה דיגיטלית. טכנולוגיות למידה אלו משמשות ככלי למינוף למידה אפקטיבית יותר המותאמת תוכן וצרכים, מעוררת ללמידה פעילה ועדכנית המתאפשרת בכל זמן ובכל מקום. בשל ההתפתחויות הטכנולוגיות המהירות והרגלי הלמידה המשתנים, אשל פועלת לבניית מגוון ערוצי למידה דיגיטליים, שישתלבו במערך הלמידה הפרונטלית (כדוגמת מודל הלמידה המעורבת - Blended Learning) או יעמדו בפני עצמם. מגוון התוצרים, כגון: סרטונים, אתרים, קורסים מקוונים, מדריכים דיגיטליים ועוד מאפשרים התאמה לצרכים שונים ולסגנונות למידה שונים ומרחיבים את תחומי הפצת הידע והמיומנויות שבפיתוחה של אשל. כיוון נוסף שיפותח באשל במסגרת הקורסים הפרונטליים יהיה הלמידה השיתופית על גבי פלטפורמות דיגיטליות, המאפשרות בין היתר שיתוף ידע ולימוד עמיתים.

חמשת תחומי ההתערבות הטכנולוגית באשל

המחויבות להוביל, לחוץ ולעודד פיתוח, התאמה ושימוש בטכנולוגיות לטובת הזקנים היוותה מרכיב מרכזי בתפיסת הפיתוח של ארגון אשל ג'וינט-ישראלי במשך כל שנות קיומו. בתכנית החומש האחרונה אף הוחלט להרחיב מרכיב זה ולהגדירו כאחד מהיעדים האסטרטגיים של הארגון, בין היתר בגלל הזיהוי וההבנה של המגמות שהוזכרו. ברור כי טכנולוגיה לא תחליף מגע אנושי, והיא מהווה כלי ולא פתרון שלם לאתגרים שהוצגו, אבל שימוש מושכל בטכנולוגיה בתוך התכניות והשירותים המפותחים באשל יכול להוסיף נדבך חשוב. על מנת ליישם את השימוש בטכנולוגיות לטובת הזיקנה גובשה תפיסת התערבות הכוללת חמישה תחומים טכנולוגיים שבהם יתמקד הארגון בשנים הקרובות:

1. טכנולוגיות טיפול

"לעיתים טכנולוגיה חדשה, בעיה ישנה ורעיון גדול הופכים לחדשנות" -

ד"ן קאמן

בטכנולוגיות טיפול אנו מתמקדים על מנת לשפר תפקוד פיזי, קוגניטיבי, נפשי, חברתי או כלכלי של הזקן **ברמת הפרט**. להלן דוגמאות שונות:

בית חכם: סביבת מגורים הכוללת חיישנים מסוגים שונים (תנועה, אור, טמפרטורה, פתיחה, לחות ועוד), ומערכת המנטרת מרחוק ומנתחת את הנתונים. המערכת לומדת את דפוסי השימוש של הזקן בבית ומתריעה על חריגות שהוגדרו מראש, למשל המערכת לומדת את קצב ההליכה מחדר השינה לסלון ומתריעה אם הוא ארוך או אם לא זוהתה תנועה בסלון, לאחר פרק זמן מוגדר מזמן היציאה מחדר השינה. התראות על יציאה מהבית בשעה חריגה, השארת הגז דולק ועוד. כך מסייעת המערכת לזקן להמשיך להתגורר בביתו בביטחון יחסי. המערכת נוסתה עם משתתפי תכנית קהילה תומכת וסייעה בפיתוח מודל טוב יותר.

ותיקים ברשת: התכנית פותחה על מנת לצמצם את תחושת הבדידות בקרב מרותקי בית. בתכנית נעשה שימוש במערכת שיחות ועידה רבות משתתפים. המערכת אפשרה לכל אחד להשתתף מביתו, תוך שימוש בתמונה (וידאו) וקול. במפגשים החברתיים, בדיונים ובפעילויות השונות הושם דגש על השתתפותם הפעילה ועל יצירת קשר בין המשתתפים עצמם, בליווי מנחה.

זאת בניגוד לצפייה פסיבית בתכנים מקוונים או מוקלטים (למשל כמו במודל של וובינר). כל אחד מן המשתתפים יכל לראות את המשתתפים האחרים לכל אורך הפגישה ונוצרה תחושה דומה למפגש של קבוצה פיזית. בהמשך שוכלל הפתרון, תוך שימוש במערכת פשוטה יותר (של חברת יוניפר), המורכבת על גבי טלוויזיה רגילה ומאפשרת גישה פשוטה יותר לשיחה ולקבלת תכנים נוספים, כמו שיחות וידאו וואטצאפ עם בני משפחה, תכנים המתקיימים במועדון או במרכז היום ומועברים לבית, תזכורות ועוד.

קידום בריאות: בתכנית מסיירים הזקנים בסביבת מגוריהם עם טאבלטים או טלפון חכם ומדווחים על מפגעים המפריעים להליכה בטוחה בשכונה. המטרה היא לעודד פעילות גופנית, ליצור קשרים חברתיים ולהגביר את המעורבות של התושב בסביבה. בעקבות התכנית פיתחה עיריית חיפה, למשל, "שביל זהב" בן מספר קילומטרים, שלקח בחשבון את ההערות וההצעות שהעלו משתתפי התכנית.

מניעת נפילות: כ-1,000 זקנים נופלים כל יום בישראל¹¹. נפילות ופגיעות כתוצאה מכך עלולות להוביל לירידה משמעותית באיכות החיים ובתוחלת החיים. במסגרת התכנית הלאומית למניעת נפילות עוסקים באתגר זה בהיבטים שונים, ובאמצעות

49% בלבד מקרב הזקנים בישראל מחוברים לאינטרנט, וגם מקרב אלה המחוברים, לא רבים יודעים לנצל אותה בצורכיהם. הזקנים מודרים בפועל מהמרחב הדיגיטלי והחברתי, וההתפתחות הטכנולוגית מדגישה ומעמיקה הדרה זו.

4. אוריינות דיגיטלית

"מחשב כבר אינו עוד מכשיר, הוא הרחבה של המוח שלך והשער שלך לקשר עם אנשים אחרים" - מרק שאטלוורת'

ההכרה בכך שאוריינות דיגיטלית מהווה בעבור זקנים "מיומנות הישרדות" ועקב כך החשיבות העצומה לצמצם את הפער הדיגיטלי, הביאה את אשל לפתח תכנית התערבות נרחבת. התכנית מתמקדת בקידום זיקנה פעילה ושיפור התפקוד היומיומי באמצעות אוריינות דיגיטלית. בפיילוט בן 18 חודשים המתקיים בימים אלה תפוח תורת הדרכה שתעסוק בשני מרכיבים עיקריים: האחד הוא באופן השונה שבו זקנים לומדים למידה אפקטיבית (גרגוגיה¹², בשונה מפדגוגיה), והשני בזיהוי מרכיבי הלמידה והתכנים שיקדמו זיקנה פעילה בצורה המיטבית. הפיילוט פועל במרכזי מחשבים, מרכזי יום ובקרב מרותקי בית, וזאת במסגרת המיזם הלאומי לאוריינות דיגיטלית של המשרד לשוויון חברתי וישראל דיגיטלית.

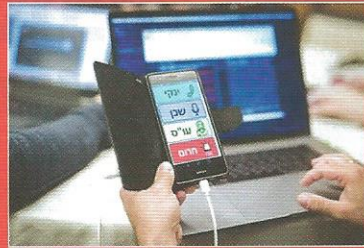
5. קידום מודעות, שיח ופעולה בנושא טכנולוגיות זיקנה

"כאשר טכנולוגיה חדשה מופיעה, אם אינך המכבש, אתה הופך להיות חלק מהכביש" - סטיארט בראנד

חמש המגמות שתוארו לעיל מהוות הזדמנות מצוינת לגשר בין עולמות הטכנולוגיה והזיקנה ולקדם פיתוח פתרונות ומענים טכנולוגיים באופן שבו כל הגורמים יצאו נשכרים - הזקנים מצד אחד, והיזמים ואנשי הטכנולוגיה מהצד השני. עם זאת קיים פער רב בין עולמות תוכן אלה: אנשי המקצוע העוסקים בזיקנה בקיאים בתחומם, אך מטבע הדברים אינם מעורים באופן עמוק בטכנולוגיה ובאפשרויות שמציע עולם תוכן זה. ליזמים ולאנשי

הטכנולוגיה חסרה במקרים רבים ההיכרות עם עולם הזיקנה. על מנת לגשר על פער זה יש חשיבות רבה בקידום השיח בין עולמות אלה. לשם כך פועלים באשל במספר מישורים:

- עידוד יזמים לעסוק באתגרים של עולם הזיקנה באמצעות קיום ימי עיון, כנסים והשתתפות בחממות, בהאבים ובאקסלרטורים לחשיפת עולם הזיקנה בפניהם.
- קירוב קובעי מדיניות ואנשי המקצוע מעולם הזיקנה אל עולם הטכנולוגיה תוך העמקת הידע הטכנולוגי, עידוד החשיבה הטכנולוגית והיכרות עם החידושים.
- ליווי של יזמים ויזמות בידע מתחום הזיקנה, בסיוע לחיבור "לקוחות" וכן בפיילוט לבחינת הפתרונות.
- שותפות בהקמת המעבדה לחדשנות טכנולוגית בזיקנה בבאר שבע שבה נבחנים פתרונות שונים לאתגרים בסביבה המדמה בית של זקן תוך עבודה עם אנשי מקצוע מדיסציפלינות שונות הפועלים במשותף.
- שיתוף פעולה עם "הכורח" בלוד - ההאב החברתי מיסודם של ג'ינט ישראל וקרנות הביטוח הלאומי. הכורח היא בית לעידוד ולפיתוח מיזמים חברתיים, ומהווה רשת תמיכה מקצועית ובין-אישית על ידי מומחי תוכן מקצועיים, משרדי ממשלה, אנשי עסקים, ארגונים חברתיים ועוד.
- הפעלה או שותפות באירועי האקתון ומייקאתון (הקאתון למייקרים) העוסקים בזיקנה: בשנה האחרונה התקיימו אירועים רבים בהשתתפות מאות יזמים, אנשי טכנולוגיה, אנשי מקצוע מעולם הזיקנה, משרדי

אנשי המקצוע העוסקים בזיקנה בקיאים בתחומם, אך מטבע הדברים אינם מעורים באופן עמוק בטכנולוגיה ובאפשרויות שמציע עולם תוכן זה. ליזמים ולאנשי הטכנולוגיה חסרה במקרים רבים ההיכרות עם עולם הזיקנה. על מנת לגשר על פער זה יש חשיבות רבה בקידום השיח בין עולמות אלה. לשם כך פועלים באשל במספר מישורים.

ממשלה ורשויות. באירועים אלה פותחו פתרונות מרתקים ומרגשים לטובת הזקנים. חלק מהאירועים שהתקיימו בשנה האחרונה: הקאתון לאתגרי אוכלוסיות חלשות (והזקנים ביניהן), הקאתון בנושא תעסוקה בגיל השלישי בעיר נתניה, מייקאתון עם ארגון בוגרי הנדסה של אוניברסיטת ת"א (לפתרונות טכנולוגיים ופזיזים), הקאתון בנושא כלכלה שיתופית ותרומתה לעולם הזיקנה, נארג'טון שעסק בניצול כלכלה התנהגותית לשיפור שירותים לזקנים, הקאתון "ניצוץ לדורות" שעסק באתגרים של ניצולי השואה ועוד. בחודש יולי הקרוב יתקיים הקאתון שיעסוק באתגרי הזקנים בעיר תל אביב.

העתיד מתדפק על דלתנו. בואו נוודא שהיא פתוחה

הכרת חמש המגמות שתוארו חשובה להבנת האתגרים העומדים בפני עולם הזיקנה, אך היא גם מאירה זרקור על ההזדמנויות שהעתיד צופן לנו. אנו מאמינים כי חמישה תחומי ההתערבות הטכנולוגית שגובשו באשל עשויים להוות כלי לניצול הזדמנויות אלה. לשם כך אנו נמשיך להשקיע בשנים הקרובות מאמצים בעידוד, בגישור ובקירוב בין עולמות הזיקנה והטכנולוגיה. זהו חיבור מורכב ומרובה אתגרים, אך הוא יעניק הזדמנות לכלל הגורמים לצאת נשכרים מהפיכתו לכלי מרכזי בפיתוח השירותים: היזמים, המטפלים, אנשי המקצוע, בני המשפחה ובראש ובראשונה - הזקנים עצמם, שהחיבורים, היוזמות והפיתוחים בעקבותיהם יתרמו לשיפור איכות חייהם.

"טכנולוגיה חדשה אינה טובה או רעה בפני עצמה. זו שאלה של כיצד אנשים משתמשים בה" - דויד וונג

- 1 UNDESA Population Division, World population prospects, 2015
- 2 קשישים בישראל, שנתון סטטיסטי 2014 (משאב, אשל ג'ינט-ישראל, מכון ברוקדייל)
- 3 <https://www.weforum.org/about/the-fourth-industrial-revolution-by-klaus-schwab>
- 4 המושג טכנולוגיה משבשת נטבע בשנות התשעים על ידי פרופסור כריסטנסן קלייטון מאוניברסיטת הרווארד
- 5 The Law of Accelerating Returns, Ray Kurzweil 2001
- 6 תחזיות אוכלוסייה לישראל לטווח ארוך, 2012, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
- 7 מערכת הבריאות בישראל בראי ה-OECD, 2015, קידר, פלוטניק וקיני
- 8 הזדקנות האוכלוסייה ופער המטפלים-מטופלים, המכון למדיניות ציבורית, 2013, AARP
- 9 הפער בין אוכלוסיות או פרטים שיש להם גישה ומיומנויות לעשות שימוש בטכנולוגיות החדשות לבין אוכלוסיות אחרות, חסרות יכולות אלה
- 10 עיצוב מכליל היא תפיסה של עיצוב פתרון בעבור אנשים בעלי יכולות או מוגבלויות מגוונות וגילאים שונים, ללא צורך בעיצוב ייחודי המותאם לאוכלוסייה ספציפית
- 11 התכנית הלאומית למניעת נפילות, נובמבר 2017
- 12 גרגוגיה היא תיאוריה חינוכית הדרכתית העוסקת באופן השונה שבו מבוגרים לומדים, ומפרטת עקרונות למידה אפקטיביים בעבורם